

Tämä on rinnakkaistallenne.

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat *saattavat poiketa* alkuperäisestä julkaisusta.

Julkaisun tekijä(t): Martikainen, Elias; Korja, Milla

Julkaisun nimi: Kansantanssia : parin kanssa vai ilman?

Julkaisuvuosi: 2019

Versio: Kustantajan versio

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Martikainen, E. & Korja, M. (2019). Kansantanssia: parin kanssa vai ilman? Pedanssi: asiaa tanssista ja tanssikasvatuksesta, 3(3), 10-13.

<https://issuu.com/oamktanssi>

Kansantanssia – Parin kanssa vai ilman?

TEKSTI: ELIAS MARTIKAINEN JA MILLA KORJA
KUVAT: PETRI KIVINEN

Kansantanssijat loistavat yksilöinä, paritanssitaidoissa on vielä petrattavaa.

Keväällä 2019 Tampereella vietettiin valtakunnallista yli 15-vuotiaiden kansantanssikatselmusta. Kansantanssi voi Suomessa hyvin, mistä kertoo tapahtuman ennätysellinen määrä ryhmiä. Tampereen Tanssimyllyssä nähdyissä teoksissa tanssijat pääsivät loistamaan omalla osaamisellaan. Tanssijoiden taitotaso on nousut hurjasti näkemieni katselmusten aikana, mikä kertoo myös ammattiohjeiden lisääntyneen määrän ympäri Suomen tuottaneen tulosta. Tanssit on hiottu teräviksi kokonaisuuksiksi, teemat yleistyvät teoksissa ja esitysten sisällä nähtävät draamankaaret ovat selkeitä. Musiikin käyttö, joko bändillä tai ilman, on mennyt todella paljon eteenpäin. Kuitenkin tanssijat olivat yksilöinä näyttämässä osaamistaan suurimmassa osassa esityksiä. Liikettä toteutettiin useassa tasossa, se oli dynaamista ja kolmiulotteista, myös hengittävää. Tämä kaikki upeus, mikä näkyi yksilötanssissa, katosi parin kanssa tanssiessa.

Kansantanssi on myös vahvasti paritanssia. Tämänhetkisten kansantanssijoiden paritanssitaidot eivät vakuuta. Vapaa tanssi, vieminen ja seuraaminen ovat ehto paritanssilajeille, oli sitten kyseessä perinteisempi kansantanssi tai argentiinalainen tango. Jos tanssilajeja ei opita vapaan viennin kautta, meille syntyy kuvitelma, että kaikki tanssi on koreografioitua. Tämä tekee paritanssista kaavamaisemman näköistä, kuin se oikeasti on. Yksilötanssissa tällaista ongelmaa ei Tampereella näkynyt lainkaan. Paritanssiosuudet näyttivät kontrastillaan sen toisen ääripään. Itsevarma ja valovoimainen tanssija, joka loisti yksin tanssiessaan, muuttui kömpelöksi ja araksi parin kanssa tanssiessa.

Nähdyissä teoksissa runsaasti keskustelua herätti myös tanssiteatterillisuus sekä tarinan kerronta tanssien. Missä vaiheessa kansantanssi lakkaa olemasta kansantanssia vai lakkaako? Pitääkö perinteisiä kansantansseja vaalia kirjanmukai-

Aukeaman kuvat Tanssimyllyssä nähdyn Polokkarit-ryhmän teoksesta "Sauna" Koreografia: Hanna Poikela. Edellisen aukeaman kuva Rutistus-ryhmän teoksesta "Kuusteinen", ohjaaja: Riina Hosio.

sina vai sallitaanko sommittelu? Minkä verran voidaan sommitella, jotta kyseistä sommitelmaa voidaan kutsua alkuperäisen koreografian nimellä?

Tanssiteatteri mahdollistaa esitysmuotona tanssilajien risteytymisen, muoti-ilmiöiden käsittelyn tanssien sekä laaja-alaisemman katsantokannan teoksen tekemiseen. Teatterin avulla pystytään tuomaan paljon uutta kansantanssiteoksiin, mikä ei välttämättä onnistuisi perinteisin keinoin. Mutta missä vaiheessa tanssiteatterillinen kansantanssiteos lakkaa olemasta kansantanssia? Tämän vuoksi on tärkeä tietää lähtökohdat kansantanssille. Mistä tanssi on tullut ja miten se on muovautunut meidän maassamme? Tanssiteatteri ei ole ongelma, jos tietotaito kansantanssin perinteestä on tekijällään hallussa. Siksi myös perinteisten tanhuvakkatanssien sekä muiden muistiin merkittyjen tanssien vaaliminen on tärkeä osa perinteen ylläpitämistä.

• Hyvä kansantanssikoreografia sisältää mielestäni seuraavat ainekset: tuntemuksen lajin historiasta ja perimästä, sommittelutaitoa, omaa näkökulmaa joko ajankohtaisesta aiheesta tai Suomen historiasta, sekä rohkeutta.

• Tällä hetkellä kansantanssin kentällä on huikeita koreografeja, jotka tuovat lajia esiin uusilla näkökulmilla ja rohkeilla tavoilla, perinteitä unohtamatta. Yksi tällainen on mielestäni Hanna Poikelan koreografia teoksessa Sauna. Suomen "kansallisaarteesta" tehty teos sisälsi kaikki hyvän kansantanssikoreografian ainekset. Vaikka kyseessä olikin tanssiteatterillinen teos, se oli mielestäni hyvin kansanomaista ja kansantanssiin viittaavaa, vaikka välillä tanssittiin ilman paitaa alatasossa hyvin nykytanssillista liikemateriaalia. Se sisälsi kuitenkin myös perinteikästä kansanomaista paritanssia, kuvioiden käyttöä, ääntä, musiikkia, liikettä. Teoksessa näkyi, että koreografi tietää kansantanssista paljon ja pystyy leikkitelemään sen kanssa.

On tärkeää vaalia perinteisten tanssien sommitelutaitoa, jotta juuret omaan tekemiseen pysyvät selkeinä. Tanssimylyssä mielenkiintoisin sommitelma perinteisistä tansseista oli Riina Hosion versio Riivatusta, jossa musiikki meni kuuteen. Itsellekin Riivattua paljon tanssineena oli raikasta nähdä uudenlainen sommitelma kyseisestä tanssista. Riinan ja Hannan koreografioita vertaillen on mahtavaa nähdä, miten kummankin koreografin tuntemus suomalaisesta kansantanssista on todella korkealla tasolla. Molemmat hyödyntävät perinteistä liikemateriaalia yhdistämällä siihen uutta ja ajankohtaista. Hannan koreografiat ovat teatraalisempia ja Riina taas luottaa tanssillisuuteen. Molempien koreografioiden teoksia on ilo katsoa, sillä ne ovat lähes aina mielenkiintoisia sekä tarkoin mietittyjä.

Koen, että tarvitaan sekä esittävää kansantanssia että vapaan tanssin iloa. Esittävällä kansantanssilla on tärkeä rooli kansantanssiperinteen jatkuvuudessa, jotta voimme näyttää kansantanssin elävän hetkessä ja nykyajassa. Kun kerron olevani tanssinopettaja, ja nimenomaan kansantanssinopettaja, joudun monesti puolustelemaan kansantanssia. Ihmisten mielikuva on varmasti jo kääntynyt myönteisemmäksi, mutta vielä meillä on paljon tehtävää kansantanssin imagon puolella.

Tärkeää on myös kansantanssin vapaamuotoisuus, vapaa tanssi, tanssijamit ym. Ihmisten mielikuva muuttuu myös sillä, että he pääsevät kokemaan mitä kansantanssi on. ♦